

BUN VENIT!

Ramanand consecventi promovarii Accesului Liber la Informatie, noi, www.rauflorin.ro, oferim gratuit Comunitatii HR, Angajatilor, Managerilor si tuturor celor interesati,

Decizia CCR nr. 3/2021 asupra obiectiei de neconstitutionalitate a Legii privind aprobarea OUG nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011

Formatul *pdf contine imagini cu linkuri catre articole si Instrumente profesioniste de HR care includ Know - How si Experienta relevanta de business din organizatii de succes.

Fiti incurajat(a) sa va dezvoltati!

www.rauflorin.ro
27.01.2021

Decizia CCR nr. 3/2021 asupra obiectiei de neconstitutionalitate a Legii privind aprobarea OUG nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011

Publicata in MOR 87 / 27.01.2021

Valer Dorneanu	presedinte
Cristian Deliorga	judicator
Marian Enache	judicator
Daniel Marius Morar	judicator
Gheorghe Stan	judicator
Livia Doina Stanciu	judicator
Elena-Simina Tanasescu	judicator
Varga Attila	judicator
Marieta Safta	prim-magistrat-asistent

1. Pe rol se afla solutionarea obiectiei de neconstitutionalitate referitoare la Legea privind aprobarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011, formulata de Presedintele Romaniei.

2. Sesizarea a fost formulata in temeiul art. 146 lit. a) teza intai din Constitutie, al art. 11 alin. (1) lit. A.a) si al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale, a fost inregistrata la Curtea Constitutionala cu nr. 7279 din 16 noiembrie 2020 si constituie obiectul Dosarului nr. 2074 A/2020.

3. In motivarea obiectiei de neconstitutionalitate se sustine ca, prin modul in care a fost adoptata, legea dedusa controlului de constitutionalitate contravine prevederilor art. 61 alin. (2) si ale art. 75 alin. (1) din Constitutie, fiind incalcata competenta primei Camere sesizate.

4. Astfel, cu ocazia adoptarii legii criticate de catre Camera decizionala, s-a operat o modificare asupra Legii nr. 1/2011, cu un obiect de reglementare complet diferit de cel avut in vedere de initiatori si de cel adoptat de prima Camera. Practic, in Camera decizionala s-a adoptat in plus o alta reglementare, fara vreo legatura cu cele adoptate de prima Camera sau cu continutul Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020, fiind modificat alin. (7) al art. 213 din Legea nr. 1/2001, in sensul eliminarii dispozitiei prin care mandatele rectorilor erau limitate la doua mandate succesive, acestea putand fi astfel reinnoite fara vreo limitare.

5. Analizand parcursul legislativ al legii criticate si comparand formele acesteia din momentul initierii si de la momentul adoptarii, se poate observa ca in Camera Deputatilor, ca prima Camera sesizata, textul si solutia eliminarii limitarii mandatelor rectorilor adoptate de Senat nu au fost dezbatute, legea dedusa controlului fiind semnificativ modificata de catre Camera decizionala fata de forma initiatorului si a primei Camere sesizate. Prin urmare, prima Camera sesizata nu a avut ocazia sa analizeze, sa dezbată si sa hotarasca asupra solutiei legislative nou-introduse de Camera decizionala.

6. Se apreciaza ca, in cazul de fata, Senatul a realizat o modificare ce, prin ea insasi, este de natura sa determine incalcarea principiului bicameralismului, deoarece aceasta este o modificare de conceptie a reglementarii. Se considera ca, in fapt, noua modificare legislativa este una substantiala, cu consecinte semnificative, ce reprezinta o schimbare radicala de filosofie legislativa, cu efecte asupra viziunii manageriale a conducerii institutiilor universitare. Astfel, managementul institutiilor de invatamant superior se realizeaza printr-un mecanism complex, care are ca principal obiectiv asigurarea calitatii procesului de invatamant la nivel academic. Alaturi de perspectiva de integritate, acest mecanism are si o componenta ce tine de modalitatea de ocupare a functiilor de conducere, inclusiv a celei de rector, care are importanta si in ceea ce priveste decizia privind persoanele care ocupa functiile de conducere la nivelul universitatii. Mai exact, Legea educatiei nationale nr. 1/2011 stabileste, cu precadere, in sarcina rectorului, organizarea concursului public pentru functiile de decan si selectarea acestora, precum si numirea prorectorilor si mentinerea in functie a directorului general administrativ, pe baza acordului scris al acestuia de sustinere executiva a planului managerial al noului rector. Prin urmare, orice schimbare legislativa ce tine de conducerea universitatilor reprezinta o interventie cu impact semnificativ asupra democratiei interne a institutiilor de invatamant superior.

7. In cazul de fata, Senatul, adoptand in calitate de Camera decizionala Legea privind aprobarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011, a sustras dezbaterii si adoptarii primei Camere completarile care vizeaza aspecte importante ale legii, precum eliminarea limitarii numarului de mandate care pot fi obtinute de rectori, cu posibilitatea reinnoirii acestora fara limita, ceea ce contravine art. 61 alin. (2) si art. 75 alin. (1) din Constitutie. Fata de aceasta modificare, se apreciaza ca legea transmisa la promulgare incalca principiul bicameralismului.

8. Cu referire la situatia relevata in cauza, se prezinta continutul principiului bicameralismului, astfel cum a fost dezvoltat in jurisprudenta Curtii Constitutionale (deciziile nr. 1 din 11 ianuarie 2012, nr. 624 din 26 octombrie 2016, nr. 62 din 13 februarie 2018, nr. 472 din 22 aprilie 2008, nr. 190 din 27 mai 2020). Avand in vedere statuarile de principiu cuprinse in aceasta jurisprudenta, se considera ca o crestere a calitatii managementului

COR

www.rauflorin.ro

institutiilor de invatamant superior se poate realiza doar daca mecanismele care ghideaza procesul de decizie al functiilor de conducere din mediul universitar sunt precis stabilite, asigura reprezentativitate, dialog si dezbateri publice. O asemenea modificare legislativa cu privire la mandatul rectorilor reprezinta o schimbare de esenta a viziunii guvernantei universitare, cu consecinte semnificative la nivel electiv, fiind de natura sa afecteze eficacitatea politicii manageriale de conducere pentru fiecare universitate din Romania. De aceea, ar fi fost obligatoriu ca abordarea subiectului privind numarul de mandate al rectorilor sa reprezinte rezultatul dezbaterii si deliberarii fiecarei Camere, deci inclusiv a Camerei Deputatilor, si nu rezultatul optiunii deliberative unilaterale, a unei singure Camere.

9. In considerarea argumentelor expuse, se solicita Curtii Constitutionale admiterea sesizarii de neconstitutionalitate si constatarea neconstitutionalitatii Legii privind aprobarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011, in ansamblu.

10. In conformitate cu dispozitiile art. 16 alin. (3) si ale art. 17 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale, sesizarea a fost comunicata presedintilor celor doua Camere ale Parlamentului si Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

11. Presedintele Senatului a comunicat punctul sau de vedere cu Adresa inregistrata la Curtea Constitutionala cu nr. 7946 din 8 decembrie 2020, prin care apreciaza ca obiectia de neconstitutionalitate este neintemeiata.

12. Arata ca pentru analiza si solutionarea acestei obiectii de neconstitutionalitate trebuie cercetate trei aspecte de principiu. Primul dintre acestea vizeaza competenta Parlamentului de a modifica printr-o norma juridica cu putere de lege un text normativ cu forta juridica similara, "cu alte cuvinte" trebuie stabilit daca "Parlamentul este liber sa-si schimbe la un moment dat viziunea sau conceptia legislativa asupra unor relatii sociale pe care este interesat sa le reglementeze intr-un alt mod, decat le-a reglementat in trecut". Se apreciaza ca, din acest punct de vedere, "sesizarea de neconstitutionalitate prezinta vulnerabilitati de admisibilitate, Presedintele avand la dispozitie, in cazul dezacordului intre optiunea sa normativa si vointa legislativa a Parlamentului Romaniei, ca for reprezentativ suprem al natiunii si unica autoritate legiuitoare a tarii, dreptul sa ceara Parlamentului reexaminarea legii criticate". In opinia presedintelui Senatului, "formuland aceasta falsa critica de neconstitutionalitate a unui act normativ adoptat de Parlament cu respectarea stricta a procedurii legislative, Presedintele Romaniei incalca principiul constitutional al separatiei puterilor, in componenta acestuia de obligatie a autoritatilor publice de a-si datora una alteia respectul colaborarii institutiionale loiale potrivit Constitutiei".

13. Un alt aspect ridicat - sub aceeasi forma de intrebare - in punctul de vedere formulat vizeaza conceptul de mandat, raportat la mandatul de rector, utilizat in cuprinsul art. 213 alin. (7) din Legea nr. 1/2011. Se arata ca notiunea de mandat, in sensul de imputernicire acordata unei persoane pentru a indeplini o anumita functie in interesul unei comunitati sociale largi, este o notiune juridica specifica dreptului public, dar construita pe unele caracteristici ale contractului de mandat, ca instrument juridic apartinand structural dreptului civil. Constitutia se refera, intre altele, la termenul de mandat al deputatilor si senatorilor, mandatul Presedintelui Romaniei, mandatul Guvernului, mandatul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, mandatul judecatorilor Curtii Constitutionale. In alte acte normative, termenul de mandat, cu sensul de durata a indeplinirii de catre o persoana a unei functii publice ce implica autoritatea statului, se refera la alte institutii publice.

14. In dreptul public, numarul de mandate atribuite unei persoane pentru a indeplini anumite functii publice poate fi limitat, asa cum este cazul, de pilda, in privinta mandatului Presedintelui Romaniei. Alte functii publice pot fi insa exercitate fara stabilirea unei anumite durate, asimilate termenului de mandat. Este cazul, intre altele, al presedintelui Consiliului Legislativ, care nu este ales in aceasta functie pentru un anumit mandat. Limitarea numarului de mandate pentru exercitarea/ocuparea unei functii publice a fost una dintre revendicarile revoltei populare din 22 decembrie 1989 si poate fi justificata de la caz la caz, in functie de vointa legislativa a forului legiuitor, care este liber sa tina seama de anumite interese si chiar conjuncturi social-politice.

15. Se arata insa ca nu este o regula generala ca numarul de mandate pentru exercitarea/ocuparea unei functii publice sa fie limitat. In cazul anumitor functii publice de autoritate, cum este si cea a Presedintelui Romaniei, exista ratiuni si temeiuri suficiente pentru limitarea exercitarii functiei respective la doua mandate. De regula, mandatele pentru exercitarea functiilor publice care presupun autoritatea puterii de stat pot fi reinnoite o singura data, reglementare care nu se justifica in cazul functiilor publice de gestiune. In cazul functiilor publice reglementate prin norme ale dreptului privat, regula este "nelimitarea numarului de mandate", exceptia constituind-o, de pilda, limitarea numarului de mandate de rector al unei institutii de invatamant superior - a se vedea, intre altele, dispozitia cuprinsa in art. 72 alin. (3) din Legea nr. 128/1997 sau textul art. 213 alin. (7) din Legea nr. 1/2011, aflat in prezent in vigoare.

16. Se mai arata ca Legea nr. 1/2011 prevede in art. 207 alin. (2¹) ca "Functiile de conducere prevazute la alin. (2) reprezinta functii in domeniul didactic a caror desfasurare nu presupune prerogative de putere publica". Cum functia de rector este o functie de conducere exercitata in temeiul unui contract de drept privat, incheiat de acesta cu Senatul universitar [art. 211 alin. (3) din Legea nr. 1/2011], care nu presupune utilizarea fortei si autoritatii publice a statului, nu este o necesitate imperioasa ca numarul de mandate pentru functia respectiva sa fie limitat. Ramane la latitudinea Parlamentului sa aprecieze, de fiecare data, daca un rector poate indeplini doua sau mai multe mandate. Oricum, desemnarea sa se face in baza acordului corpului academic, prin concurs public sau prin vot universal. Exista, prin urmare, un instrument democratic si care tine de autonomia universitara pentru evaluarea capacitatii unei persoane de a indeplini mai multe mandate de rector sau, dimpotriva, numai un singur mandat. Se conchide astfel ca termenul de mandat folosit in art. 213 alin. (7) din Legea nr. 1/2011, nefiind un mandat de drept public ce presupune interventia fortei publice a statului si, implicit, pericolul acumularii unei puteri personale discretionare, nu justifica o norma restrictiva a numarului de mandate ce pot fi exercitate de o persoana, "iar utilizarea sa improprie, de catre semnatarul sesizarii de neconstitutionalitate, se cere sanctionata de plenul Curtii Constitutionale".

17. O ultima intrebare in structura expunerii punctului de vedere se refera la forma legii deduse controlului anterior de constitutionalitate, adoptata de Senat, si anume daca aceasta difera prin continutul sau juridic in mod semnificativ de cea adoptata de Camera Deputatilor. Se arata ca modificarea adusa de Senat art. 213 alin. (7) din Legea nr. 1/2011, desi nu a facut obiectul dezbaterii in prima Camera, nu da nastere unor deosebiri majore de continut juridic fata de forma legii

rezultate din prima lectură legislativă. De asemenea nu se poate susține nici că între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului ar exista configurații deosebite, semnificativ diferite și nici de concepție legislativă. Această soluție legislativă corespunde întru totul principiului constituțional al autonomiei universitare, care recunoaște dreptul comunității academice de a stabili prin Carta universitară condițiile de eligibilitate pentru ocuparea unei astfel de funcții publice de conducere, cu luarea în considerare a performanțelor manageriale ale fiecărui candidat, inclusiv ale rectorului unei instituții de învățământ superior care ar dori să-și reînnoiască mandatul.

18. Se arată că "se pune aici o problemă practică: este de preferat ca alegerea rectorului instituției de învățământ superior să se facă de către comunitatea academică (care cunoaște cel mai bine capacitatea managerială a unei persoane de a îndeplini o astfel de funcție), cu posibilitatea înfirmării dosarului de concurs public sau, după caz, a nealegerii prin procedura votului universal, a persoanei care candidează, ori intervenția fermă a puterii de stat prin limitarea exercitării funcției de rector la cel mult două mandate, cu consecința reînnoirii, printr-o practică universitară nocivă, a unui mandat de rector mai puțin performant?"

19. Se opinează că, în legătură cu această problemă, se confruntă două concepții legislative: pe de o parte, cea a noului legiuitor, care modifică în sensul arătat conținutul art. 213 alin. (7) din Legea nr. 1/2011, iar, pe de altă parte, vechea concepție legislativă de limitare a numărului de mandate de rector, susținută de Președintele României. Or, Președintele României i s-a refuzat de către Adunarea Constituantă dreptul de a exprima o voință legislativă proprie, recunoscându-i-se doar latitudinea de a avea opțiuni legislative, situație în care poate cere o singură dată Parlamentului să reexamineze legea pe care acesta a adoptat-o. Din această perspectivă, se solicită Plenului Curții Constituționale să sesizeze caracterul limitat al atribuției Președintelui României, prevăzută în art. 77 alin. (2) din Constituție, de a cere forului legislativ să reexamineze o lege și, totodată, să sancționeze conduita neloială a autorului sesizării de neconstituționalitate, care invocă un motiv inexistent de neconstituționalitate, când avea la dispoziție aplicarea prevederilor art. 77 alin. (2) din Constituție.

20. Se mai arată că este eronată susținerea autorului sesizării potrivit căreia modificarea art. 213 alin. (7) operată de legiuitor ar avea "un obiect de reglementare complet diferit de cel avut în vedere de către inițiator și de cel adoptat de prima Camera". Se arată că, în motivarea adoptării ordonanței sale de urgență, Guvernul precizează că aceasta are în vedere, între altele, adoptarea unor măsuri urgente în domeniul "managementului instituțiilor și unităților de învățământ propriu", adică al învățământului militar, inclusiv al celui superior. Se menționează pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2020, cu referire la modificarea art. 177 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, potrivit căreia "Conducerea instituțiilor de învățământ superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională se realizează de comandant, care are caracter de rector." Ca urmare, în opinia președintelui Senatului, intervenția legislativă a Senatului asupra art. 213 alin. (7), cu efecte juridice asupra statutului funcției publice de rector în toate instituțiile de învățământ superior, nu este o extindere exagerată a obiectului de reglementare al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2020. Ca argument, se face referire la "rezerva Guvernului de a contesta la Curtea Constituțională constituționalitatea legii criticate". Se mai arată că, la Senat, legea respectivă a întrunit 109 voturi pentru și doar 12 împotriva, ceea ce arată că actul normativ a primit votul favorabil și al majorității senatorilor membri ai grupurilor parlamentare care susțin Guvernul și care au votat alături de ceilalți membri ai Senatului.

21. Fata de cele arătate, se solicită Plenului Curții Constituționale să constate "lipsa de temei a obiecției aduse Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 și, în consecință, să o respingă ca fiind inadmisibilă și, totodată, nefondată".

22. Guvernul a transmis punctul său de vedere cu Adresa înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 8340 din 23 decembrie 2020, prin care apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este întemeiată.

23. Se precizează că Senatul, în calitate de Camera decizională, a modificat substanțial obiectul de reglementare și configurația legii adoptate de Camera Deputaților, introducând prevederi care pot fi apreciate ca esențiale din perspectiva arhitecturii inițiale a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2020 și a variantei adoptate în Camera de reflecție. Ca urmare, fata de jurisprudența Curții Constituționale în materie, este încălcat principiul bicameralismului.

24. Președintele Camerei Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Senatului și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

25. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate.

26. Astfel, sesizarea a fost formulată de Președintele României, titular al dreptului de sesizare a Curții Constituționale cu obiectii de neconstituționalitate, în conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție. Obiectul sesizării se încadrează în competența Curții, stabilită de textele mai sus menționate, acesta vizând Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, adoptată de Parlament, dar nepromulgată. În ceea ce privește termenul de sesizare, se constată că, potrivit fișei legislative, legea criticată a fost adoptată în data de 21 octombrie 2020 de către Senat, în calitate de Camera decizională. În 27 octombrie 2020 a fost depusă la secretarul general al Senatului, pentru exercitarea dreptului de sesizare a Curții Constituționale, iar în data de 29 octombrie 2020 a fost trimisă la promulgare. Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 16 octombrie 2020, asadar în cadrul termenului stabilit de art. 77 alin. (1) din Constituție. Rezultă, prin urmare, că sesizarea este admisibilă sub toate cele trei aspecte ce privesc legalitatea sesizării analizate.

27. Examinând motivele de neconstituționalitate invocate, Curtea reține următoarele:

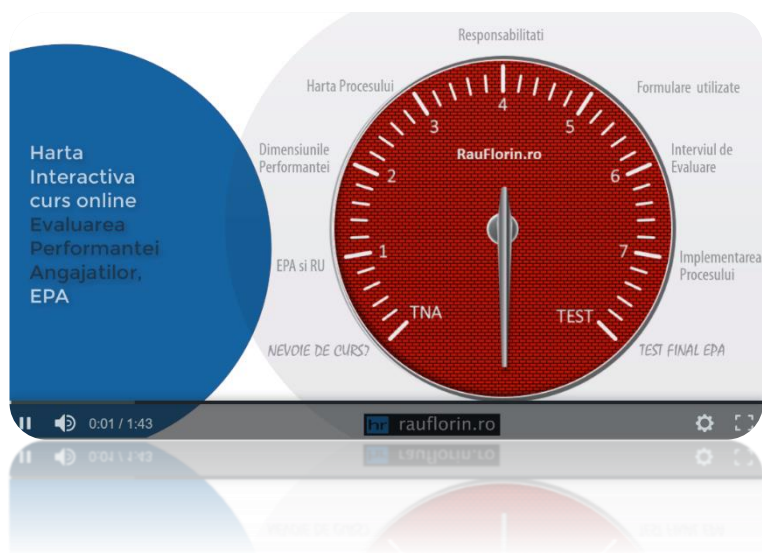
(1) Parcursul legislativ al legii criticate

28. Potrivit fișelor legislative disponibile pe paginile de internet ale Senatului și, respectiv, Camerei Deputaților, în data de 27 mai 2020 a fost înregistrat la Camera Deputaților, pentru

TRAINING
ONLINE HR
www.raufloirin.ro

dezbatere, proiectul de Lege privind aprobarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011. Aceasta cuprindea un articol unic: "Se aproba Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011."

29. Referitor la Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 79/2020, se observa ca, potrivit preambulului acesteia, a fost adoptata "in considerarea faptului ca este imperios necesara reglementarea intr-o maniera clara, precisa si previzibila a categoriei instructorilor militari, instructorilor de informatii si instructorilor de ordine publica", avand in vedere ca "in contextul generat de dinamica evolutiei epidemiologice, functionarea institutiilor din sistemul de aparare, ordine publica si securitate nationala reclama adoptarea unor masuri urgente in domeniul educatiei militare si managementului institutiilor si unitatilor de invatamant proprii" si "constatand dificultatile de recrutare, selectie si admitere generate de masurile cu caracter exceptional impuse la nivel national, luand in considerare ca asigurarea cu resurse umane, ca prioritate majora si continua pentru institutiile din sistemul de aparare, ordine publica si securitate nationala, necesita crearea premiselor-cadru pentru utilizarea eficienta a resurselor proprii si revenirea etapizata, fara sincope majore, la situatia de normalitate", respectiv "tinand cont de nevoia stringenta de asigurare a conditiilor optime pentru desfasurarea procesului educational in unitatile si institutiile de

invatamant militar, de informatii, de ordine publica si de securitate nationala, astfel incat repercusiunile asupra pregatirii viitorilor absolventi sa fie minimize". Potrivit preambulului aceleiasi ordonante de urgenta a Guvernului, "neadoptarea modificarilor legislative propuse, in regim de urgenta, are efecte negative pe termen scurt si mediu asupra pregatirii resursei umane calificate, ceea ce conduce la diminuarea capacitatilor operationale ale institutiilor din sistemul de aparare, ordine publica si securitate nationala", si toate aspectele mentionate "vizeaza interesul public, iar reglementarea lor nu poate fi amanata intrucat vulnerabilizeaza capacitatea de asigurare a securitatii nationale".

30. In realizarea acestor obiective, prin Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 au fost modificate urmatoarele articole ale Legii educatiei nationale nr. 1/2011:

- art. 34 si 36 cuprinse in sectiunea a 9-a - Invatamantul militar preuniversitar, precum si art. 44 cuprins in sectiunea a 11-a - Invatamantul postliceal din capitolul II - Structura sistemului national de invatamant preuniversitar, cuprins in titlul II - Invatamantul preuniversitar, dispozitii referitoare la caracterizarea invatamantului militar preuniversitar din sistemul de aparare, ordine publica si securitate nationala, conducerea unitatilor de invatamant preuniversitar militar, de ordine publica si securitate nationala si, respectiv, admiterea in invatamantul postliceal din sistemul de aparare, ordine publica si securitate nationala;

- art. 142 din sectiunea a 5-a - Admiterea in programe de studii si art. 150 din sectiunea a 10-a - Ciclul I - Studii universitare de licenta cuprinse in capitolul III - Organizarea studiilor universitare din titlul III - Invatamantul superior, dispozitii referitoare la calitatea de student militar sau de politie si, respectiv, durata studiilor de licenta;

- s-a introdus art. 176¹ in sectiunea 1 - Organizare si functionare din capitolul VI - Invatamantul superior militar si invatamantul de informatii, de ordine publica si de siguranta nationala din titlul III - Invatamantul superior, dispozitii referitoare la admiterea absolventilor cu diploma de bacalaureat ai invatamantului liceal militar la programele de studii universitare de licenta din institutiile de invatamant superior militar din Ministerul Apararii Nationale;

- art. 177 din sectiunea a 2-a - Managementul si finantarea investitiilor din capitolul VI - Invatamantul superior militar si invatamantul de informatii, de ordine publica si de siguranta nationala din titlul III - Invatamantul superior, dispozitii referitoare la conducerea institutiilor de invatamant superior militar, de ordine publica si de securitate nationala si, respectiv, personalul didactic si personalul didactic asimilat din aceleasi institutii de invatamant;

- art. 199 din sectiunea 1 - Dispozitii generale din capitolul X - Promovarea universitatii centrate pe student din titlul III - Invatamantul superior;

- art. 208 din sectiunea 1 - Dispozitii generale din capitolul XI - Conducerea universitatilor din titlul III - Invatamantul superior, dispozitii referitoare la Senatul universitar, modificarea vizand invatamantul superior militar, de informatii, de ordine publica si de securitate nationala;

- art. 249 din sectiunea a 3-a - Functiile didactice si didactice auxiliare. Conditii de ocupare din capitolul I - Statutul personalului didactic din invatamantul preuniversitar din titlul IV - Statutul personalului didactic, vizand formarea profesionala nonuniversitara din Ministerul Apararii Nationale;

- art. 285, 286, 287 si 291 din sectiunea 1 - Norma universitara din capitolul II - Statutul personalului didactic si de cercetare din invatamantul superior din titlul IV - Statutul personalului didactic, dispozitii referitoare la instructorii asociati, cadre didactice universitare asociate invitate si, respectiv, personalul didactic in contextul invatamantului superior militar, de informatii, de ordine publica si de securitate nationala;

- art. 331 din capitolul I - Dispozitii generale al titlului V - Invatarea pe tot parcursul vietii, cu referire la institutii de formare continua nonuniversitara din Ministerul Apararii Nationale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justitiei, Serviciul Roman de Informatii.

31. Se observa, asadar, ca toate modificarile si completarile operate de legiuitorul delegat, circumscrise scopului ordonantei de urgenta a Guvernului adoptate, vizeaza invatamantul superior militar, de informatii, de ordine publica si de securitate nationala. Totodata, prin art. II al Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 s-a stabilit ca "prin exceptie de la prevederile art. 142 alin. (3), pentru anul universitar 2020-2021, conditiile de admitere, inclusiv cifrele de scolarizare sunt facute publice, de catre universitate, cu 30 de zile inainte de sustinerea concursului de admitere".

32. In data de 17 iunie 2020, proiectul legii de aprobare a ordonantei de urgenta a fost adoptat de catre Camera Deputatilor, cu o serie de modificari, respectiv in privinta urmatoarelor articole din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 79/2020:

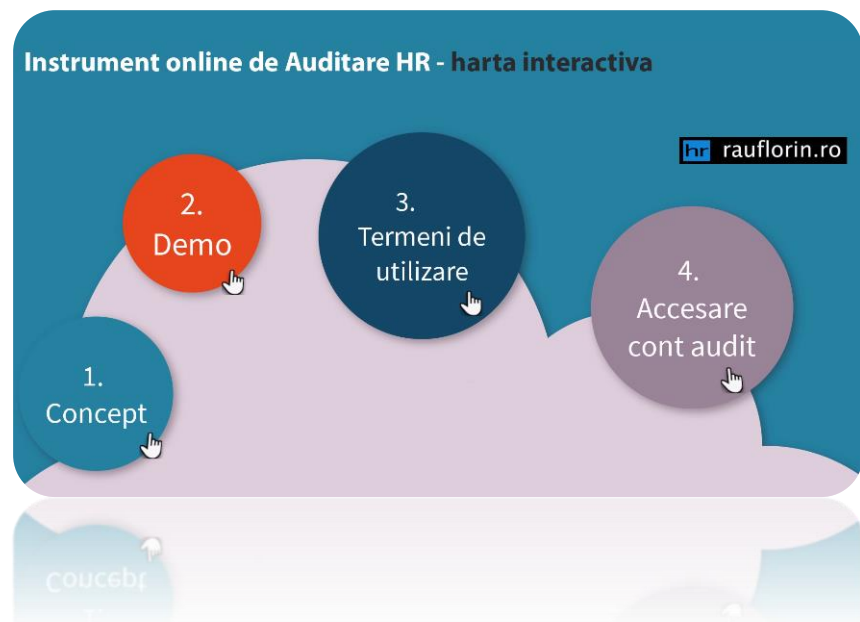
- art. I pct. 7 alin. (3) al art. 177 - in sensul reformularii modului de redactare, respectiv al inlocuirii sintagmei "functia de comandant (rector) se ocupa prin concurs" cu sintagma "functia de rector, care are si calitatea de comandant, se ocupa prin concurs";

- art. I pct. 7 alin. (5) al art. 177 - in sensul introducerii conditiei ca personalul didactic la care se refera textul sa fie absolvent de studii universitare de licenta si al modului de pregatire psihopedagogica;

**INSTRUMENT
DE AUDIT HR**
www.rauflorin.ro

- introducerii a doua puncte noi dupa punctul 10 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 79/2020, avand urmatorul cuprins:

10¹. La articolul 238, alineatul (6) se modifica si va avea urmatorul cuprins:

"6) Pregatirea psihopedagogica trebuie sa asigure si competente digitale pentru organizarea procesului de invatamant in modul on-line si se finalizeaza prin obtinerea diplomei de master didactic ori a certificatului de absolvire a programelor de formare psihopedagogica."

10². La articolul 245, alineatul (3) se modifica si va avea urmatorul cuprins:

"(3) Formarea continua a personalului didactic, de conducere, de indrumare si de control se realizeaza in functie de evolutiile din domeniul educatiei si formarii profesionale, inclusiv in ceea ce priveste curriculumul national, precum si in functie de interesele si nevoile personale de dezvoltare, urmarindu-se a se asigura si competentele digitale pentru organizarea procesului de invatamant on-line."

33. Forma finala a Legii privind aprobarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011, adoptata in Camera decizionala (Senat), cuprinde o serie de modificari si

completari circumscrise materiei si textelor vizate prin Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 (art. 34, 177, 199) si, de asemenea, preia modificarile din Camera Deputatilor in privinta introducerii unor noi puncte dupa punctul 10 din Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 79/2020, iar, pe langa cele doua puncte introduse in Camera Deputatilor, mai adauga un punct, dupa cum urmeaza:

"10¹. La articolul 213, alineatul (7) se modifica si va avea urmatorul cuprins:

(7) Durata unui mandat de rector este de 4 ani. Mandatul poate fi reinnoit."

34. In motivarea obiectiei de neconstitutionalitate se sustine ca, prin modul in care a fost adoptata, legea supusa controlului de constitutionalitate contravine prevederilor art. 61 alin. (2) si ale art. 75 alin. (1) din Constitutie, cu referire la principiul bicameralismului. Diferenta de reglementare sesizata, de natura a aduce atingere acestui principiu constitutional, priveste adaugarea celui de-al treilea punct mentionat, asadar, modificarea, exclusiv in Senat, in calitate de Camera decizionala, a alin. (7) al art. 213 din Legea nr. 1/2011, in sensul eliminarii dispozitiei prin care mandatele rectorilor erau limitate la doua mandate succesive, acestea putand fi astfel reinnoite fara vreo limitare.

(2) Jurisprudenta Curtii Constitutionale asupra principiului bicameralismului

35. Curtea Constitutionala are o bogata jurisprudenta prin care a statuat ca, tinand seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ al poporului roman si de unicitatea sa ca autoritate legiuitoare a tarii, Constitutia nu permite adoptarea unei legi de catre o singura Camera, fara ca proiectul de lege sa fi fost dezbatut si de cealalta Camera (Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicata in MOR, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, sau Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, publicata in MOR, Partea I, nr. 260 din 13 aprilie 2017, paragraful 53). Legea este, cu aportul specific al fiecarei Camere, opera intregului Parlament, drept care autoritatea legiuitoare trebuie sa respecte principiile constitutionale in virtutea carora o lege nu poate fi adoptata de catre o singura Camera (Decizia nr. 1029 din 8 octombrie 2008, publicata in MOR, Partea I, nr. 720 din 23 octombrie 2008, Decizia nr. 3 din 15 ianuarie 2014, publicata in MOR, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014, Decizia nr. 355 din 25 iunie 2014, publicata in MOR, Partea I, nr. 509 din 8 iulie 2014, paragraful 38, Decizia nr. 624 din 26 octombrie 2016, publicata in MOR, Partea I, nr. 937 din 22 noiembrie 2016, paragraful 39, Decizia nr. 765 din 14 decembrie 2016, publicata in MOR, Partea I, nr. 134 din 21 februarie 2017, paragraful 29, sau Decizia nr. 62 din 7 februarie 2017, publicata in MOR, Partea I, nr. 161 din 3 martie 2017, paragraful 32).

36. Ca urmare, dezbaterile parlamentare a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstractie de evaluarea acesteia in plenul celor doua Camere ale Parlamentului. Modificarile si completarile pe care Camera decizionala le aduce asupra propunerii legislative adoptate de prima Camera sesizata trebuie sa se raporteze la materia avuta in vedere de initiator si la forma in care a fost reglementata de prima Camera. Altfel, se ajunge la situatia ca o singura Camera, si anume Camera decizionala, sa legifereze, ceea ce contravine principiului bicameralismului (Decizia nr. 472 din 22 aprilie 2008, publicata in MOR, Partea I, nr. 336 din 30 aprilie 2008, sau Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, precitata, paragraful 53).

37. Avand in vedere aceste considerente, Curtea a stabilit doua criterii esentiale pentru a se determina cazurile in care, prin procedura parlamentara, se incalca principiul bicameralismului: existenta unor deosebiri majore de continut juridic intre formele adoptate de cele doua Camere ale Parlamentului si existenta unei configuratii semnificativ diferite intre formele adoptate de cele doua Camere ale Parlamentului. Intrunirea acestor criterii este de natura a afecta principiul care guverneaza activitatea de legiferare a Parlamentului, plasand pe o pozitie privilegiata Camera decizionala, cu eliminarea, in fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ (Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicata in MOR, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, Decizia nr. 1533 din 28 noiembrie 2011, publicata in MOR, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, Decizia nr. 62 din 7 februarie 2017, paragraful 29, sau Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, paragraful 54). Totodata, in sensul jurisprudentei Curtii Constitutionale, evaluarea respectarii criteriilor mentionate impune un examen comparativ intre forma legii adoptata de Camera de reflectie si cea adoptata de Camera decizionala prin raportare inclusiv la continutul proiectului/propunerii legislativ(e), in sensul de filosofie, de conceptie originara a actului normativ.

38. Conchizand, pentru verificarea respectarii principiului bicameralismului trebuie avute in vedere: "(a) scopul initial al legii, in sensul de vointa politica a autorilor propunerii legislative sau de filosofie, de conceptie originara a actului normativ; (b) daca exista deosebiri majore, substantiale, de continut juridic intre formele adoptate de cele doua Camere ale Parlamentului; (c) daca exista o configuratie semnificativ diferita intre formele adoptate de cele doua Camere ale Parlamentului" (a se vedea Decizia Curtii Constitutionale nr. 62 din 13 februarie 2018, publicata in MOR, Partea I, nr. 373 din 2 mai 2018, paragraful 63, sau Decizia nr. 190 din 27 mai 2020, publicata in MOR, Partea I, nr. 475 din 4 iunie 2020, paragraful 26).

(3) Verificarea respectarii, prin legea criticata, a principiului bicameralismului

39. In ceea ce priveste scopul initial al reglementarii, asa cum rezulta din expunerea de motive a Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020, acesta vizeaza o serie de modificari legislative in privinta invatamantului superior militar, de informatii, de ordine publica si de securitate nationala. Acest scop este reflectat in continutul Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020, care se refera, exclusiv, la domeniul mentionat.

40. In Camera de reflectie - Camera Deputatilor, au fost adaugate o serie de modificari vizand competentele digitale ale personalului didactic, fara distinctie in privinta formelor de invatamant, modificari circumscrise domeniului general de reglementare, adica al Legii educatiei nationale nr. 1/2011.

41. In Camera decizionala - Senat, pe langa aceste modificari, a mai fost adaugata o modificare ce nu se circumscrie nici continutului, nici scopului Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 si, de asemenea, nici nu a facut obiectul dezbaterilor in Camera Deputatilor, fiind straina, practic, de corpul reglementarii, asa cum a fost adoptata de Camera Deputatilor. Aceasta modificare se refera la posibilitatea de reinnoire a mandatului rectorilor, fiind eliminata limita existenta in prezent, si anume de "doua mandate succesive, complete". Astfel cum se poate observa, este vorba despre modificarea unei dispozitii cu caracter general, cuprinsa in capitolul XI - Conducerea universitatilor al titlului III - Invatamantul superior, distincta de prevederea din art. 177 din Legea educatiei nationale nr. 1/2011, cuprinsa in capitolul VI - Invatamantul superior militar si invatamantul de informatii, de ordine publica si de securitate nationala din acelasi titlu, care se refera, punctual, la managementul in aceste din urma unitati de invatamant, inclusiv statutul rectorului. Prin urmare, nu poate fi retinut punctul de vedere al Senatului in sensul ca, fiind vorba tot despre statutul functiei publice de rector, modificarea operata nu ar fi "o extindere exagerata a obiectului de reglementare al Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020".

42. Examinand din aceasta perspectiva reglementarea adoptata, prin prisma exigentelor ce configureaza principiul bicameralismului, Curtea retine ca a sanctionat incalcarea acestuia atunci cand a constatat, in esenta, deosebiri majore de continut juridic intre formele adoptate de cele doua Camere ale Parlamentului si existenta unei configuratii semnificativ diferite intre formele adoptate de cele doua Camere ale Parlamentului. Evaluarea realizata presupune raportarea la criterii nu atat de natura cantitativa (pentru ca pot exista numeroase modificari in Camera decizionala necesare pentru corelarea reglementarii, ceea ce, in sine, nu este contrar principiului bicameralismului), cat, mai cu seama, de natura calitativa, de substanta a reglementarii.

43. Curtea constata ca modificarea operata in cauza direct in Camera decizionala constituie o astfel de modificare de substanta a Legii educatiei nationale nr. 1/2011, intrucat vizeaza conducerea la cel mai inalt nivel a unitatilor de invatamant universitar, care prezinta importanta deosebita in economia actului normativ si a modului de configurare a principiilor pe care le instituie. Prin urmare, indiferent de solutia adoptata de legiuitor in aceasta privinta (intrucat nu solutia legislativa, in sine, este aici in discutie, ci modul in care a fost introdusa in lege), aceasta trebuie sa formeze obiectul dezbaterilor in ambele Camere ale Parlamentului, iar nu sa fie pur si simplu "adaugata" in Camera decizionala, in afara proiectului/prounerii legislativ(e) si a supunerii/dezbaterii in Camera de reflectie. Din aceasta perspectiva, nu prezinta nicio relevanta numarul de voturi in favoarea legii in Camera decizionala, intrucat viciile de neconstitutionalitate ale unui act normativ nu pot fi acoperite prin vot.

44. In concluzie, din punct de vedere calitativ, modificarea legii constatata reprezinta o deosebire majora, substantiala, de continut juridic al legii, ceea ce determina o configuratie semnificativ diferita intre formele adoptate de cele doua Camere ale Parlamentului, in sensul jurisprudentei Curtii Constitutionale de referinta, cu consecinta incalcarii principiului bicameralismului si a neconstitutionalitatii legii in ansamblul sau.

45. In privinta efectelor deciziei de admitere a obiectiei de neconstitutionalitate, Curtea retine distinctia realizata in sensul ca admiterea unei obiectii de neconstitutionalitate cu privire la legea de aprobare a ordonantei de urgenta comporta o dubla perspectiva. Prima perspectiva vizeaza viciul de neconstitutionalitate ce priveste insasi adoptarea ordonantei de urgenta sau continutul normativ al acesteia, dupa caz, iar cea de-a doua perspectiva vizeaza viciul de neconstitutionalitate ce priveste adoptarea legii de aprobare a ordonantei de urgenta sau continutul normativ propriu al acestei legi, dupa caz (a se vedea Decizia nr. 412 din 20 iunie 2019, publicata in MOR, Partea I, nr. 570 din 11 iulie 2019). Cu privire la aceasta din urma perspectiva, care constituie obiectul cauzei de fata, Curtea a retinut ca, de principiu, proiectul legii de aprobare a ordonantei de urgenta cuprinde un articol unic de aprobare a ordonantei de urgenta, inasa continutul propriu al legii poate fi modelat in cadrul procedurii parlamentare de adoptare a acesteia, prin depunerea si aprobarea unor amendamente. Prin urmare, viciul de neconstitutionalitate extrinseca vizeaza procedura parlamentara de adoptare a legii, in timp ce viciul de neconstitutionalitate intrinseca poate privi textele amendamentelor astfel admise si aprobate, care au devenit parte a corpului legii. Astfel, aceste vicii de neconstitutionalitate nu tin nici de adoptarea ordonantei de urgenta si nici de continutul normativ propriu al acesteia, astfel cum a fost adoptat de Guvern. In sensul acestei jurisprudente a Curtii Constitutionale, constatarea neconstitutionalitatii legii de aprobare a ordonantei de urgenta in ansamblul sau impune reexaminarea legii, respectiv pastrarea proiectului de lege de aprobare a ordonantei de urgenta cu care a fost sesizat Biroul permanent al Camerei competente, eliminarea aportului normativ propriu al celor doua Camere din continutul legii adoptate si reluarea procesului legislativ de la momentul inregistrarii proiectului de lege, cu continutul pe care acesta il avea la acel moment.

46. Pentru considerentele aratate, in temeiul art. 146 lit. a) si al art. 147 alin. (4) din Constitutie, precum si al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) si al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUTIONALA

In numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea de neconstitutionalitate formulata de Presedintele Romaniei si constata ca Legea privind aprobarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 79/2020 pentru modificarea si completarea Legii educatiei nationale nr. 1/2011 este neconstitutionala, in ansamblul sau.

Definitiva si general obligatorie.

Decizia se comunica Presedintelui Romaniei, presedintilor celor doua Camere ale Parlamentului si prim-ministrului si se publica in MOR, Partea I.

Pronuntata in sedinta din data de 13 ianuarie 2021.

PRESEDINTELE CURTII CONSTITUTIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta